

Madrid

Eline Dabekaussen

Colofon

Madrid

©2019 Odyssee Reisgidsen

©2019 Eline Dabekaussen

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze gids mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Auteur: Eline Dabekaussen

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Eline Dabekaussen

Kaarten: UvA Kaartenmakers | www.uva-kaartenmakers.nl

Met dank aan:

Salvador Domínguez Lázaro en Raquel Alonso González voor het fungeren als de ideale sparringpartners. Paola Nuñez Valbuena omdat de deur bij haar altijd openstaat. Guillermo Ruiz González voor de aanmoedigingen als het schrijfproces even niet zo liep als gepland. Mari Cruz voor het delen van een bijzonder en persoonlijk verhaal. Tomás Calvo voor het last minute regelen van de toegang tot het Estadio Metropolitano. Jehanne van Woerkom voor haar bijdragen t.a.v. de Spaanse Burgeroorlog. Tot slot alle andere mensen die mij van informatie en input hebben voorzien om tot deze gids te komen. Gracias!

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn alleen verkrijgbaar via de Odyssee-website. Daarbij kan de reiziger zijn of haar eigen gids samenstellen. Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Odyssee zoekt auteurs

Een passie voor Riga, Moldavië, Extremadura of een andere (onbekende) bestemming aan de randen van Europa of van de wereld? En je wilt er misschien een reisgids over schrijven?

Volg Odyssee op Twitter en Facebook | www.odyssee-reisgidsen.nl

Foto omslag paperback: Campo de Moro

Foto titelpagina: Palacio Cristal

Foto pg. 5: Standbeeld van Filips III op Plaza Mayor

Foto pg. 6: Pasadizo de San Ginés

ISBN 9789461230669

Voorwoord

Een smeltkroes van culturen, een stad met veel gezichten. Madrid is modern en bruisend, maar ademt tegelijkertijd historie. Op cultureel gebied kent het de nalatenschap van Velázquez, Goya, Picasso en zo veel meer bekende kunstenaars die er bekende werken maakten. Ook schrijvers als Cervantes en Hemingway lieten hun sporen achter in de stad. Aan de architectuur is vaak veel over de historie af te lezen. De typische stijl van Habsburgs Madrid rondom Plaza Mayor, tegenover de indrukwekkende stadspoorten en paleizen die onder de Bourbons verschenen.

In deze reisgids neem ik je mee naar de diverse wijken in stad. Ze hebben elk een eigen karakter: de ene traditioneel waar de tijd lijkt stil te staan en de andere juist modern en levendig. Hoe dan ook, ze hebben allemaal één ding gemeen: eten en drinken kan er op elke straathoek.

Toch kent de geschiedenis van de stad zwarte bladzijden. Madrid was meerdere malen het toneel van bloedige gevechten. In Spanje woedde een burgeroorlog (1936-1939), generaal Franco greep de macht en maakte daarmee een einde aan de Tweede Republiek. Tot aan zijn dood in 1975 ging Spanje gebukt onder zijn dictatoriale regime.

De parlementaire democratie is hersteld, maar nog steeds heeft Spanje en Madrid te kampen met erfenissen uit de tijd van de dictatuur, die door rumoerige aanhangers van Franco nog gekoesterd worden.

Ik heb me meteen thuis gevoeld tussen de Madrilenen en ik hoop dat eenieder die met deze gids op pad gaat dat ook doet. De Spaanse zanger en dichter Joaquín Sabina heeft het ooit al briljant verwoord: *'Lo bueno es llegar con la boina y la maleta de cartón, y a los cinco minutos ser de Madrid.'* Oftewel: 'het goede is aankomen met baret en een kartonnen koffer en binnen 5 minuten van Madrid zijn.'

Veel reisplezier,

Eline Dabekaussen

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden of prijzen in deze gids? Laat het ons weten! Stuur een e-mail naar: info@odyssee-reisgidsen.nl.

Inhoudsopgave

Madrid van buurt tot buurt

- Madrid verkennen 7
- Odyssee's aanraders 9
- Sol 12
- Palacio 19
- Huertas 21
- Museumkwartier: Paseo del Arte 24
- La Latina 28
- Lavapiés en Emabajadores 30
- Malasaña 34
- Chueca 35
- Chamberí 37
- Moncloa 39
- Retiro 41
- Salamanca 43
- Chamartín en Tetuán 47
- Overige bezienswaardigheden in Madrid 50

Omgeving van Madrid

- Dagtrips vanuit Madrid 55

Achtergrondinformatie

- Geschiedenis in vogelvlucht 70
- Cultuur 76

Madrid A-Z

- Praktische Informatie 84
- Praktisch ABC 93

Kaders

- Protest tegen de Franco-doofpot 13
- De aanslag van 11 maart 2004 33
- WorldPride Madrid 35
- Franco-straatnamen ter discussie 41
- Stierenvechten: ook een confrontatie buiten de arena 45
- Franco zorgt nog steeds voor politieke kopzorgen 57
- Teresa de Cepeda y Ahumada: sober en streng 60
- Rondleidingen over de Spaanse Burgeroorlog 72
- De innige band tussen kerk en staat 73
- Het drama van de gestolen baby's 74
- De invloed van Manuela Carmena Castrillo 76
- Zilveren eeuw 77
- Madrielse streekdracht 83
- Madrielen lezen graag in het openbaar vervoer 86
- Tapa: een deksel op een glas wijn 89

CHOCOLATERIA
SAN GINES

5 CHOCOLATERIA
● SAN GINES ● 5
AVENIDA DE SAN GINES

PALACIO DE
SAN GINES

Madrid verkennen

Een kijkje op de hemel van Madrid

'De Madrid al cielo' betekent 'Van Madrid naar de hemel'. Soms wordt dit gezegde uitgebreid met 'en vanuit de hemel een gaatje om ernaar te kijken'. Het komt erop neer dat er niets beters is dan Madrid. Hoewel het een miljoenenstad is waarin diverse culturen samenleven, zijn er ook buurten met een dorps karakter waar de sociale controle groot is. In het centrum kun je juist opgaan in de mensenmassa en struinen over statige straten als Gran Vía en Calle Alcalá.

Een gouden metropool

Madrid ligt precies in het centrum van het Iberisch Schiereiland op de hoogvlakte van Castilië. Het is met 646 m de hoogstgelegen hoofdstad van Europa. De stad en haar omgeving vormen samen een van de zeventien *Comunidades Autónomas*, een soort provincie met eigen overheid.

De stad telt ruim 3,2 miljoen inwoners, de gelijknamige autonome regio bijna 6,5 miljoen. Madrid is een smeltkroes van verschillende culturen en kent een hoog migratiegehalte. Roemenen, Italianen en Bulgaren vormen de belangrijkste groep migranten van binnen Europa, de grootste groepen migranten met een niet-Europese achtergrond zijn Marokkanen, Chinezen en Ecuadoranen.

Compact centrum

De stad is onderverdeeld in 21 officiële stadsdistricten, die vervolgens weer onderverdeeld zijn in wijken. Buiten de officiële districten kent de stad ook nog een groot aantal voorsteden. In feite zijn dit kleinere steden die steeds groter zijn gegroeid en daardoor uiteindelijk zijn vastgegroeid aan het eveneens groter wordende Madrid.

De meeste centraal gelegen officiële stadsdistricten liggen binnen de ringweg M-30. De doorgaande wegen in de stad zijn vrij druk. Het metrosysteem werkt daarentegen goed. Steeds meer gebieden in het centrum worden aangemerkt als autoluwe zone. De M-10 wordt gezien als de ringweg om het centrum van Madrid. De straten die samen deze ringweg vormen lopen om de wijken Sol, Palacio, Malasaña, Chueca, Huertas, Lavapiés, Embajadores en La Latina. Samen beslaan ze een oppervlakte van ongeveer 5,23 vierkante kilometer. Hoewel het toeristische centrum vrij compact is en alles goed te belopen is, is het kenmerkend dat iedere wijk een heel eigen karakter heeft.

Het oudste gedeelte van het centrum wordt ook wel eens *El Madrid de los Austrias* genoemd, naar het Habsburgse koningshuis dat in Spanje bekend staat als *Casa de Austria*. Toen het Spaanse koningshuis in 1561 naar Madrid verhuisde, begon de stad snel te groeien. Veel gebouwen die in die tijd verzezen zijn nu nog te bewonderen.

Odyssee's aanraders

Pleinen

Plaza Puerta del Sol
Plaza Cibeles
Plaza Mayor
Plaza España
Plaza de Santa Ana

Kunstmusea

Museo del Prado
Museo Thyssen- Bornemisza
Museo Reina Sofía
Caixa Forum
Casa Museo Sorolla

Parken

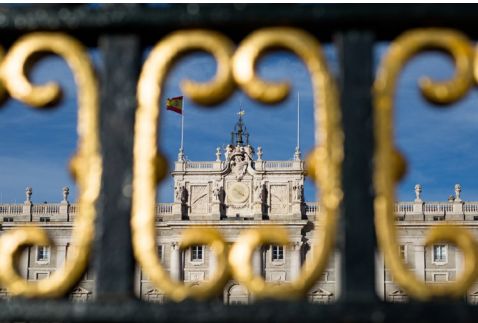
Parque del Retiro
Parque del Capricho
Campo de Moro

Herinneringen aan de burgeroorlog

Arco de la Victoria
El Guernica
Bunker Posición Jaca

Plaza España

Palacio Real

Paleizen

Palacio Real
Palacio Cristal
Palacio y Monasterio de San
Lorenzo del Escorial

Omgeving van Madrid

El Escorial
Ávila
Alcalá de Henares
Segovia
Chinchón
Toledo